

druzih sort gnoja že toliko govorili. Prosimo le saj lupinke, ki je na vsaki pustoti tolikšne hvale vredna, ne pozabiti in se tudi tukaj starega vodila držati: poskušajmo marsikaj in obderžimo, kar je dobro, čeravno je novo. Tako bo novo kadaj tudi staro.

Zavolj živinske soli.

Živinska sol se dobiva, kakor smo v „oglasniku“ k 20., 22. in 25. listu oznanili, v štacuni gosp. Krišperja v Ljubljani na debelo in na drobno, cent po 4 fl., pol centa za 2 fl., četert centa za goldinar, funt pa po 2 krajc. in pol.

Pošilja se na Štajarsko ali kamor koli kdo hoče; se vé da vsak, kdor je želí, plača vožnino.

To odgovorimo na nekatere vprašanja. Vred.

Tudi človeško življenje se dá zavarovati.

Kaj pa je spet to novega? bo rekel marsikter naših bravcev, ki še nikdar ni slišal od taci asekuracij, pri katerih se zamore tudi življenje človeško zavarovati.

Po tem takem bo jenjala smert smert biti, ako se človek zamore asekurirati, da ne umerje? bo rekel kdo drug in zasmehoval naše besede, ki smo jih postavili na čelo tega spisa.

Da se pohištvo in pohišje zavarje škode ognja, mi je dobro znano — se bo oglasil tretji — da si trgovci zavarjujejo blago, ki ga imajo dobiti po suhem ali po morji; da se poljski pridelki zavarjujejo škode, ako jih utegne toča zadeti; da se zavarjuje tudi živina, ako po boleznih pogine, — vse to sem že slišal in je lahko razumeti. Da pa se človeško življenje zavarovati zamore: to je ena tistih norčij, kakoršnih ima veliko sedanji svet, ki hoče celo Stvarnika mojstrovati, da bi izbrisal smert iz pratike življenja človeškega.

Tako jih slišimo veliko se posmehovati, — al ne čudimo se jim. Kdor kaj tacega pervikrat sliši, in mu ni razloženo bilo: kaj in kako je to zavarovanje, res ne bo lahko verjel. Če pa mu je natanko razloženo bilo, se ne bo le več smejal, temuč bo spoznal, da to ni „norčija“, ampak da je čista resnica in velika dobrota zlasti za manj premožne ljudi, ki želé si na stare dni kakošen kapitalček zagotoviti, ali, če umerjejo, svoji ženi, svojemu otroku ali kateremu koli dedniku kaj zapustiti.

Namen te asekuracije tedaj, kakor se samo po sebi razume, ne more biti zavarovanje življenja, da bi človek ne umerl, ampak je le, da si človek zagotovi več ali manj živeža na stare dni, ali pa da po svoji smerti svoji družini ali sploh svojim dednikom (erbom) zapusti kapital za živež njih, in jih tako preredi, kakor da bi še sam živel in jih redil.

V tem pomenu se mora razumeti ta zavarovalnica življenja (Lebensversicherung). In kdo more réči, da to ni zavarovanje? Ne le to, da svoj život po svetu okoli nosimo, se pravi živeti; živeti v višjem pomenu se pravi tako ravnati, da je naša delavnost v dušnem ali telesnem obziru v prid tudi naslednikom našim. Koliko ljudi je na svetu, ki nobene druge vrednosti nimajo, kakor to, da so podedovali po očetu svojem, kar so in kar imajo. Kaj bi počeli taki, ko bi taci očetov ne bili imeli? Ali ne živé taki očetje v svojih otrocih in naslednikih, čeravno so že davnej umerli? ali ni njih življenje na to vižo zavarovano včasih za sto in sto let? In tisti, ki so ustanovili na eno ali drugo stran zaznamstvu koristne naprave, ki so doprinesli slavne dela, ki so zapustili svetu zaklade svoje učenosti — ali ni življenje taci, čeravno so že zdavnej strohnili, zavarovano na veke?

To smo memo gredé le omenili, da vsi naši bravci razumejo, da ta asekuracija, ktero bomo tukaj natanko popisali, se po pravici sme imenovati zavarovalnica človeškega življenja.

Kakor nas nobena asekuracija zavarovati ne more, da bi ne pogoreli, — nobena, da bi polja našega toča ne pobila itd., ampak nam le škodo povrača, ki jo omenjene nesreče prizadevajo, tako tudi koristuje zavarovalnica človeškega življenja. Koliko družin pride v nadlogo, ako jim oče nagloma umerje, ki jih je preživljal? Tudi bogate družine občutijo smert očetovo, če premoženje, popred veliko, se razdeli med veliko otrok. Angleži, od katerih celi svet vé, da znajo nar bolje prerajati dobiček svoj, so od konca do kraja zapisani v take zavarovalnice, in bogati še bolj kakor drugi.

Če si zavarujemo pohištva in blago in polje in živino, da bi nas škoda ne zadela, ktera nas zadeti, pa tudi ne zadeti more, — ali nam ne veléva pamet, da tudi življenje svoje zavarujemo, zakaj nič ni tako gotovo na svetu kakor smert; le ure nihče ne vé, v kateri se bode sklenilo tukajšnje bitje. Zato pa tudi ni zoper nobeno škodo zavarovanje večja potreba, kakor zoper tisto, ktera po smerti enega človeka zadene druge.

(Konec sledí.)

Premišljevanje

narave in previdnosti božje v nji.

Poslovenil Mihael Verne.

Repače ali repate zvezde.

Te čudne zvezde, ki imajo imé od hlapa, ki jih obdaja, so gotovo svetovi sončne sostave. Krog sonca se vertijo kakor drugi planeti. Njih tek pa je od teka vsih drugih premičnih zvezd in planetov različen, in tudi njih podoba je različna. Ako megla, ki jih navadno obdaja, njih podobe ogledovati ne brani, jih kaže daljnogled pegaste in ostre. Velikost teh zvezd je silno različna. Nekatere so komaj tolike, ko zvezde tretje in četerste verste, nekatere pa še večje, ko zvezde perve verste. V sredi je gosto jedro, ki se pa včasih razdeli in robu enako biva. Njih podoba ni vselej popolnoma okrogla, in tudi njih svetloba ne enako živa in močna. Njih repi, ki vselej soncu nasproti stojé, so iz tako redke in prezračne snove, da se celò nepremičnice skozi nje lahko vidijo. Rep sega včasih od obzorja ali vidokroga skoraj do temena, in zvezdo kar lepo kinči. Kolikor dalje od zvezde sega, toliko bolj se širi, in kolikor njegova širokost raste, toliko se njegova svetloba manjša. Včasih se razdeli rep v razne krivine in žarke.

Vse to vkup je le nekoliko skušin, ki jih je skerbno ogledovanje repač ljudém nabralo. Gotovo pa je to le narmanjši in narnevažniši del vsega, česar je k popolnemu znanju te ali une repače treba. Večje vednosti človeško oko z vsimi pripomočki ne doseže. Ali so repače vodni sveti ali goreče krogle, se ne dá nikakor gotovo terditi. Ravno tako se ne dá na sledeče vprašanja dostojno odgovoriti: Al prebivajo žive stvari na teh svetih, ki jih sedaj sončna vročina prav od blizo prepeka, in ki se potem spet od sonca v gosto temo oddaljšajo, kjer sončni žarki nič več ne zamorejo? Al so še prazni, pusti sveti, kakor je zemlja bila prej ko jo je Bog vredil, in bodo še le takrat svoj namen dobili, ko bo sedanji svet prešel? — Vse to so zgol vprašanja, ki nas lahko prepričajo, da človek je slaba, revna stvar, ki ne more nanje odgovoriti.

Nekterim so repače oznanovavke konca sveta; — nekteri berejo v njih osodo ljudstev in pad kraljestev; — mnogim se zdí, da kugo, vojsko, lakoto, povodnji in druge šibe žugajo. Al vsi ti babjoverci ne premislijo, da repače so prav naravne prikazni, ki se dajo gotovo

pred viditi, in ki ne morejo tedaj naprave sveta nikakor zmešati; oni ne spoznajo, da repače imajo, kakor vsi drugi planeti, veliko važniši namen, kakor je tisti, ki ga jim babja véra prilastuje. Al je mogoče, da neskončno modri Bog, le kakemu majhnemu številu živih stvari njih prihodnjo osodo naznanovati, bi bil tolikšne svete na nebo djal!

Meni je repača, ko iz svoje grozovite daljnosti v naš vidokrog pride, ne cznanovavka nesreče, temuč razglasovavka veličanstva božjega.

Slovanski popotnik.

* Iz primirjajoče statistike se razvidi, na vsak tisuč (tavžent) stanovavcov austrianskega cesarstva spada 406 Slavjanov, 216 romanskih narodov (Talijanov in Romunov), 211 Nemcov in 167 aziatskega plemena, to je, Madžarov, Judov, Armencov, Ciganov itd.

* Konec leta 1853 je štelo društvo sv. Cirila in Metoda v Berni 1626 udov; v letu 1850 jih je štelo še le 51.

* Gosp. Hattala bo izdal imenitno jezikoslovno delo pod naslovom: Zvukosloví jazyka staro- i novočeskeho a slovenskeho s pripomočjo matice česke.

* V Zagrebu pride kmalo na svetlo Kraljodvorski rokopis v ilirsko od znanega pesnika Ternskega prestavljen.

* Prof. Kurelac je pripravil nekatere stare spise iz 16. stoletja za natis in sicer: Vila slovinska, Jarula, Judita, život sv. Jeronina.

* Serbski listi oznanujejo naročbo na Liturgio sv. Jovana Zlatousta.

* Dr. Amerling je izdal delo pod naslovom: Lučebni zakladové hospodarstvi a řemeslnictvi (kemijski zakladi kmetijstva in obertništva). Celo delo obseže 10 zvezkov, je lično in ne drago.

* V Pragi nameravajo izdajati tehnologiški časopis v češčini; za vrednika imenujejo prof. Balda.

* Poljski pesnik Moravski je prestavil več pesem glasovitega Byrona v poljsko.

* Vrednik na Dunaju izhajajočega serbskega časopisa Svetovida je dobil dovoljenje svoj časopis v politiškega prestvariti.

Novičar iz austrianskih krajev.

Iz Gradca 1. aprila. Prečastiti gospod škof Friderik Baraga so se na svojem povratku v Ameriko tudi pri nas nekaj časa pomudili, in tako vsim tistim, kateri so jih viditi hotli, željo izpolnili. V saboto 1. aprila so sem prišli, in obiskali samostan O. Franciškanov. Popoldne so tudi v tukajšno semenišče prišli. Komaj da so še pri vratih bili, že je isti hip po celem semenišču glas razletel: „Škof Baraga, škof Baraga pridejo“. Veliko veselje smo občutili, za razširjenje kristijanstva toliko zasluženega moža po osebi viditi. Ko pa se je še isti dan začulo, da bodo zjutraj v nedeljo v tukajšni stolni cerkvi pridigovali, je vsaki nesterpljivo jutrejšnjega dneva, nesterpljivejše pa še 10. ure čakal, ko so pridigovati imeli. Že dosto pred je bila cerkev polna. Vsaki, kateri jih je čul, se je čudil njih krepkemu glasu, ker jih je slehern v tej scer prostornej cerkvi lahko razumel. — V ponedlek 3. aprila so nas zapustili. Bog jim daj srečen povratek v dežele njih poklica!

Vs. Nj—v. Š—a.

Od slov. Bistrice na Štaj. M. R. *). Slaba se nam godí. Če nam milostljivi Bog tega leta posebno ne

*) Kakor smo že zadnjič oznanili, je že davnej pošlo vse seme debelega korenja.

blagoslovi, bomo mogli lakote pomreti; dragína je že zdaj tako silna pri nas, da ubogi ljudje že zdaj nimajo kaj živeti. Pa tudi letos se nam slaba kaže, ako pre-silna suša kmalo ne jenja. Repata zvezda se nam spet prikazuje; vidimo jo pri nas še bolj kakor lani. Kaj pa pomeni? *) Govorijo ljudje veliko od nje in vsake baže kvantajo.

Iz Moravške fare 3. aprila. ....č. Pretekli mesec so bili tisti milodari, kateri so se po celem Krajskem za naše nesrečnike lani od toče zadete pobirali, v naši fari razdeljeni; 381 fl. 17 kr. so gosp. tehant od c. k. okrajnega glavarstva iz Kamnika dobili, in jih po posvetovanji s soseskinimi možmi med 131 nar bolj potrebnih družin razdelili. Kar se je pa po „Novicah“ nabralo, kar so gosp. tehant od svojih prijatlov sami sprosili, in tistih 32 mernikov pšenice od miloserčnega gosp. Mühleisna iz Ljubljane, in pa en boh 125 funtov težák iz Gorenskega od milega gospoda J. K., nekdanjega kaplana v Moravčah, so bili g. tehant že pred med nar bolj potrebne razdelili. — Res, da so precej veliki darovi, pa v letošnji dragini tolikim potrebam in revšini kakor je zdaj v naši fari, veliko zadostiti ne morejo, ker revni ljudje veliko potrebujejo za življenje in za semena vsake sorte. Ni zameriti, ako se jih veliko z praznimi žaklji podá po svetu, si kako pest žita za seme ali kosček kruha za svoje gladne otročiče sprositi.

Vsim tistim pa, kateri so kaj zgorej omenjenim darovom priložili, se prav iz serca zahvalimo. Naj jim Bog stoterno poverne!

Iz Kamnika 21. marca. P. Kmetovavci naše okolice, ki se deloma od živinoreje živé, so kaj veseli, da zdaj vendar po nižji ceni zamorejo sol za živino kupovati, in hvalijo marljivo kmetijsko družbo, da si na vse strani prizadeva, kmetovavcem pomagati. Prodaja se pri nas na drobno funt po 2 krajc. in pol. Upamo pa, da bomo v stanu, jo v kratkem še bolji kup dobivati, ker je zdaj le posebno na tem ležeče, da je vožnina iz Tersta kar nar bolj nizka. Kakor hitro se bojo živinorejci prepričali, da je ta — črna — sol ravno tako dobra kot bela, jo bojo kupovali dvakrat več kot une, in dobrota za živinorejo bode velika. (Da je črna sol ravno tako dobra kot bela, in da mora ravno tako dobra biti, je očitno iz tega, ker v 1 centu črne soli je 98 funtov bele soli, 1 funt pa ogelnega prahu in 1 funt encijanove štupe. Smeli bi reči, da je po ti mešanici še skor bolji za prebavilo. Vred.)

Iz Ljubljane. Ta teden je bila drênaža na močirnem mestnem travniku poleg Dolenske ceste končana, to je, podzemeljske cevi vse položene. Kako dobro je delo to izpeljano, in koliko vode je v ti močirni zemlji, se zdaj vsak lahko prepriča, ako gre na konec travnika gledat, kjer se iz vsih ceví nabrana voda v veliko cev steka in kakor studenec noč in dan teče, čeravno je zdaj suša velika. Vsa ta voda mora tedaj priti iz studencov, ki zamakvajo od spodej svet in tako močirje delajo. Zdaj se bojo vsi grabni še poravnali, na jesen pa se bo lepo poravnal zgornji konec travnika in potem tudi voda na-nj napeljala iz pripotnega grabna. — Te dni je „Laibacher Zeitung“ naznanila slovesnosti, ki se bojo tudi v Ljubljani obhajale v praznovanje vsele ženitve presv. cesarja, ki bo na Dunaji 24. aprila. Na belo nedeljo zvečer bo celo mesto razsvitljeno; drugi dan (na dan poroke) bo velika peta sv. maša in daritev

*) Naj se bere v današnjih „Novicah“ na 2. strani. Tudi lani smo v 70. listu od repatih zvezd natanko govorili; naj bi se tisto vsim bralo, ki ima vražne misli od kometov. Da se letos krive misli od repatih zvezd res zlo vjemajo s tem, kar smo doživeli, je le zgol primerek. Tudi brez kometi bi ne bilo drugači. Vred.